Ч. 169. Второк 30 липня (12 серпня) 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гаусмана ч. 9; в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — Коронация кор. Едварда VII.)

Президент міністрів др. Кербер виїздить нині до Ратот, в гостину до президента угорского кабінету п. Селя. Після донесень віденьских часописий, полишить ся др. Кербер в Ратот два дни. При кінци сего тиждня удають ся оба президенти міністрів до Ішлю, аби здати цісареви справу з тих переговорів, які вели ся від послідного справоздання дра Кербера і Селя у Цісаря. — Neue freie Presse каже, що, як оповідають в політичних кругах, при третім читаню проєкту тарифи митової, полишили ся ще нерішені деякі важні справи, особливо справа оплат від сирих плодів і ріжні жадання Австриї що-до підвисшеня оплат від промислових виробів. Отже в Ратот оба президенти будуть старати ся довести до порозуміня в тих нерішених ще справах. З инших спірних справ осягнено вже — як звістно — цілковите порозуміне в справі управильненя обороту худоби. Як зачувати, Угорщина обіцяла завести тіснішу контролю на границі, а угорскі і австрийскі референти уложили вже рамцї реформ, які Угорщина переведе в своїх ветеринарийних приписах. — На другий тиждень розпічне др. Кербер переговори з обома сторонами в справі порозуміня. Однако не прийде до личної стрічи переговорюючих сторін, лише будуть предложені письменні внесеня до полагодженя. — „Slovenski Narod“ доносить, що вже аж за надто голосна та спірна справа целейских паралельок остаточно порішена в той спосіб, що паралельки заміняють в повну ґімназию і було би дві ґімназиї німецка в Целю, а словіньска в Ґаберні. (Ґаберия є то село о 450 мешканцях, притикаюче до Целя). Надто має правительство поставити для обох шкіл окремі нові будинки. — Виконуючий комітет моравскої партиї людової ухвалив поступати солідарно в часі соймових виборів зі староческою партиєю національною, натомість відкинув кооперацию з клерикальним сторонництвом. На коли би старочехи обставали за кооперациєю з клерикалами, то партия людова не піде і з ними разом.

Коронация короля Едварда VII відбула ся в суботу о год. 12 в полудне. Погода сприяла сему торжеству. Місто пристроїло ся в сьвяточний одяг, на улицях був живійший, як звичайно рух, бо кромі жителів Льондону виляглн там і чужі гості, котрі там прибули. Взагалі відбуло ся торжество доволі величаво, хоть не було оно анї в десятій части так пишне, як було-б 26 червня, коли то з причини недуги короля мусіли его відложити. Величаву проґраму, яку установлено тоді, а яка мала бути так імпонуюча і повна блеску, що замінила би ся певно в видовище, якого не бачила Анґлія від віків, тую проґраму мусіли тепер змінити і значно скоротити, позаяк заходила обава, що король, котрий тільки що встав з ліжка по тяжкій операциї, не зможе видержати до кінця цілого церемоніялу. Проте задержано тільки ті точки, котрі невідкличнo потрібні при коронациї, а прочі скорочено, або зовсім викинено. Після телеґрафічних відомостий розказав король запросити до участи в коронациї в Вестмінстері бурмістрів всїх анґлійских міст в числі понад 2000. При тім лучило ся, що бурмістр і посол ірляндского міста, Кльонель, не тілько, що не приняв прошеня, але не хотів навіть відбирати офіцияльних ґратуляций з причини коронациї.

Новинки.

Львів дня 10 го серпня 1902.

— **Надане презенти.** Презенту на парохію в Мишині, станіславівскої епархії, пістиньского деканата, надало намістництво о. Юліянови Ставничому, дотеперішному парохови в Тязеві.

Вибухи вульканічні і землетрясеня та їх причини.

Рік 1902, то рік страшних катастроф всілякого рода, вибухів вульканічних і землетрясень. Були вже всілякі катастрофи, були може й більші як сегорічні, але в ніякім ще році історія тілько їх не записала, як в теперішнім. А вже найперше місце між ними займає катастрофа на острові Мартиніка, котра, хоч може не своєю величиною, але своєю силою і наглостию та незвичайними своїми проявами записала ся на віки вічні в памяти людий. Майже в одній мінуті щезло з лиця землі ціле цвитуче місто, а в нім згинуло страшною смертию богато тисячів людий, пропало без сліду богато людского майна. Не богато було сьвідків тої катастрофи, але ті, що еї виділи і пережили, не могли й до нинішного дня виробити собі ясного понятя о тім, що стало ся — так все прийшло нагло, так було велике і страшне, що анї того розповісти, анї описати не можна докладно. Щоби дати читателям о скілько можна докладний образ сеї катастрофи, мусимо тут насамперед бодай коротенько сягнути в минувшість Мартиніки та розповісти дещо, як про сам сей остров, так і про житє на нім на короткий час перед катастрофою.

Мартиніку відкрив Колюмб д. 15 червня 1402. Она — як доказує француский учений Елисей Реклї — називала ся первістно по караібски: „Натіні“ або „Мадіяна“, і від того пішла еї теперішна француска назва „Мартиніка“. З початком 16-ого століття осіли були на сусіднім острові сьв. Христофа францускі кольоністи. То мабуть они додали охоти францускому шляхтичеви з міста Дєп, іменем Белен Д'Енамбік, котрий в 1625 р. наймив невеличкий корабель, узброїв его, постарав ся для него о добру залогу, і вибрав ся за море здобувати нові землі. Він заплив до Мартиніки, осів тут, а діставши привилей від кардинала Рішеліє, став ся основателем европейского панованя на острові. Укріпивши свою власть, вислав він до Европи свого офіцира, Лєнарда де Ль'Олів, щоби той зробив там угоду зі завязавшим ся під ту пору товариством торговельним, званим: „компаніею американьских островів“. Ль'Олів обманув Д'Енамбіка, і в спілці з якимсь Діплєсїсом заключив угоду зі згаданим товариством на власну руку, і так став підприємцем торговельним. Так стали ся Олїв і Діплєсї поправді основателями теперішної француcкої кольонїї в західній Індиї.

Дня 25 мая 1635 відплило з Д'єп 550 людий, між тими 400 самих робітників, і дістали ся щасливо дня 25 червня на Мартиніку та вийшли тут на беріг як-раз в тім самім місци, де свого часу станув був Колюмб, отже трохи дальше на полудне від того, де ще недавно стояло місто Сен Пєр. В старих літописях острова розповідає ся, що тут було повно їдовитих ростин, а Европейці так того налякали ся, що вернули зараз на корабель та поплили на остров Ґвадлюп. Олїв і Діплєсї поділили ся тим островом, а Д'Енамбік тимчасом при помочи своїх людий — около 100 добре узброєних вояків — забрав в липни 1635 р. цілу Мартиніку в імени західно-індийского товариства. Аж до 1642 р. було властителем острова згадане товариство. В тім році казав король Людвик XIV закупити Мартиніку на власність держави, а остров Ґвадлюп закуплено вже давнійше, але один і другий визискувала західно-індийска спілка торговельна, і відносини на них не змінили ся.

В 1666 р. хотіли Анґлійці забрати ті острови, але то їм не удало ся. Вісім літ пізнійше 6000 голяндского войска, під проводом адмірала Руйтера, заняли були оба ті острови, але знайшли великий склад руму, і так попили ся, що коли Французи на них напали, они не могли боронити ся і остаточно мусїли уступити ся. З початком 18-ого століття заведено тут управу кави, і від сего часу Мартиніка і другі острови прийшли до великого добробиту і значіня, а вдячні жителі Мартиніки виставили були побіч театру хороший памятник офіцирови Деклїє, яко основателеви плянтаций кави на острові. Підчас француcкої революциї настали були й на Мартиніці непокої, зачали бунтувати ся невільники, наставали також революциї одна по другій, аж наконець партиї, прихильній правительству в Парижи, удало ся запанувати на острові, і она в 1793 р. вислала була навіть адресу з підписами 91 членів клюбу в Сен Пєр і Фор де Франс, в котрій заявила, що годить ся в повні на страчене короля Людвика XVI. З борби партийної скористали Анґлійці, і адмірал Дженвіс здобув 14 січня 1794 р. Мартиніку. Вісім літ, аж до мира в Амян, були Анґлійці панами

— **Для вдів і сиріт по урядниках.** З речинцем до 30-го вересня с. р. можуть подавати ся вдови і сироти по урядниках скарбової дирекції XI. і X. ранги з фундації Йоркаш-Коха, а вдови і сироти по судових урядниках XI. X. і IX. ранги з фундації ювилейної судових урядників. Подаия вносить ся до намістництва.

— **З станиславівскої епархії.** Рішенем митрополичого ординарията іменований ректором духовної семинарії у Львові о. др. Григорий Хомишин, дотеперішний завідатель парохії в Коломиї. — Розписані на конкурс з речинцем до 2 (15) вересня с. р. парохії: Крехівці, станиславівского дек., ординариятского надання; Яворів, косівского дек., цісарского надання; Криворули, тисьменицкого дек., приватного надання; Остра, устецкого дек., ординариятского надання; Бурдяківці, скальского дек., приватного надання; Хоростків, гусятиньского дек., приватного надання і Пилатківці, скальского дек., приватного надання. Ті, що старають ся о парохію Пилатківці, мають предложити заяву, що в случаю одержаня парохії згодять ся на відділене злучених Тернавки і Звягель від Пилатковець. — Увільнені: оо. Лев Ольшаньский, б. сотрудник в Тисьменичанах; єромонах Венедикт Володимир Скоробогатий від приватного сотрудництва в Хоросткові; Ярослав Луцик, б. приватний сотрудник в Вороні і Лев Обушкевич від прив сотрудництва в Монастириских. — Введений ієромонах о. Вен. Volод. Скоробогатий яко завідатель в Яворові, косівского дек. — Епископский ординарият іменував на трилітний період при іспитах на учителів народних шкіл в Станиславові ординариятским комісарем о. Василя Фацієвича, а іспитователем о. Івана Порайка, в Заліщиках ординариятским комісарем о. Віктора Ростковича, а іспитователем о. Софр. Глібовицкого. — Власть відправляти дві літургії в неділї і празники одержав о. крил. Теодор Лісевич в Кутах до пори заміщеня епископского престола. — Консистория вставила ся до намістництва о платню для приватних сотрудників в Сковятині, Бариші, Річці і Олеші. — Асиґнована на 1 рік дотация для приватного сотрудника в Олексинцях. В пресвитерский дім приняті укінчені богослови: Александер Дикий і Николай Бутковский. — Титулом стола наділений укінчений богослов Николай Павлюк. — Відпустку для покріпленя здоровя одержали оо.: Евст. Шмериковский з Станиславова і Діон. Білиньский з Ключева великого на 1 місяць, Вячеслав Хойнацкий з Гарасимова на 6 неділь, Ем. Ростковия з Чорткова на два місяці, Сильв Дрогомирецкий з Глинець на 1 місяць, Вас Мидловский з Росохача на 6 неділь, Мих. Романовский з Жукотина на 1 місяць, Іван Палагицкий з Раранча на 6 неділь, Іларий Сіменович з Сухостава на 1 місяць, Ілия Котів з Хотиміра на 1 місяць, Вен. Волод. Скоробогатий з Яворова на 3 неділі, Іван Кудрикевич з Росохача на два місяці, Теоф. Глібовицкий з Тростянця на 1 місяць, Евг. Филипович з Станиславова на 5 неділь, Ем. Весоловский з Городенки на 6 неділь, Мих. Сіменович з Черновець на 1 місяць, Петро Гіль з Олексинець на 8 неділ, Нест. Величковский з Богородчан на 6 неділ, Вен. Салевич з Космача на 10 неділ і Михайло Левицкий з Обертина на 1 місяць.

— **Нелюдска мати.** В Ґрацу якась Марія Бавманова в зьвірский спосіб позбавила житя трое своїх дітий. Жінка тота жила вже від довшого часу в незгоді зі своїм чоловіком а опогди завела своїх трое дітий над став, там їх кинула до води і доти держала під водою, аж всї трое подупили ся. Відтак повитягала трупи на беріг і там їх поскладала, а опісля пішла до суду і сказала, що зробила то дятого, що чоловік з нею зле обходив ся. — А що-ж бідні діти були тому винні?

— **Із за пів коня.** Сїдельник Ф. в Рудольфсгаймі, передмістю Відня, записав в своїй виязі доходів, що єсть властителем пів коня. Уряд податковий був цікавий, що то має значити того пів коня і завізвав п. Ф., щоби він пояснив справу. Тогди розповів п. Ф., що він і шинкар П. купили до спілки одного коня і годують его на переміну, одного тиждня один, другого другий. Тепер же п. П. хоче продати коня, але він, сїдельник на то не годить ся; нехай П. продає свою половину, а він своєї не продасть. Оба властителї половини коня ще й доси не погодили ся і здаєсь, аж суд буде мусїв рішати.

— **Пчоли зажалили пару коний.** З Обериян доносять про слїдуючу подію: Практикуючий лїкар др. Зіцберґер в Ґрізбах (горішна Австрия) їздив опогди зі своїм молодим шурином по недужих. В однїй з улиць надлетїв як-раз рій і одна пчола ужалила коня. Кінь як шалений почав втїкати і потягнув другого за собою, розвалили пліт під котрим стояли улиї, а пчоли тепер тисячами кинулись на конї. В дальшім бігу зломив ся дишель, а конї впали до глибокого рова, де їх присїли пчоли і таки на смерть зажалили. Др. Зіцберґер і другі люди хотїли ратувати конї, але їх самих пчоли так пожалили, що они остаточно мусїли втїкати.

— **Добрий лїк на зуби.** Один властитель маєтности коло Ляндсгут на Шлеску дістав був недавно тому в ночи сильного болю зубів і зачав так йойкати, що аж жінка его збудила ся і порадила єму помастити лице француского горівкою, що стояла у фляшці на вікнї. Чоловік послухав, встав і помастив на погемки лице, поклав ся знову спати і зуби перестали болїти — як би рукою відоймив. Але коли рано жінка глянула на ліжко, де спав єї чоловік, то зі страху аж крикнула, бо замість чоловіка, побачила там якогось чорного, нїби справдешного мурина і була бя таки тому може й повірила, як би не побачила була й чорні подушки та як би рівночасно не збудив ся був чоловік і не спитав, що стало ся і чого она такого крику наробила. Аж тепер показало ся, що чоловік встав в ночи і напотемки взяв фляшку з чорнилом замість з француского горівкою та натер ним собі лице. Зуби перестали болїти, але що чорнило було „правдиве", то не легко хотїло пустити із тїла і з біля.

— **Де найлїпше ходити на пиво?** Кождий, що любить пити пиво, нехай то собі запамятає: До Бар д'Афрік в Каїрі в Єгиптї. Шкода лиш, що так далеко. Коби так близше, то можна би там ходити на пиво що вечера а може би навіть і оплатило ся, бо можна би не лиш напити ся, але рівночасно і добре попоїсти. Там дають до одної склянки пиви за пястра (10 с.) ще сїм тарельчиків зі всїлякими перекусками: на однім лежать два кусні хлїба, на другім шість оливок, на третім кілька кусників салати з бараболь, на четвертім зелена салата, на пятім два кусні смаженої телячої печінки величини оріха, на шестім купочка морских скальок а на семім народна страва, мягко уварений біб. За кождою сьвіжою склянкою пива подають і сьвіжу перекуску, а випивши пять склянок (50 с.) міг би чоловік таки добре поживити ся всїлякими дарами божими. Та й в північній Америці остаточно не зле пити пиво. Там дають шинкарі до пива також всїлякі перекуски, як н. пр. кусень хлїба з шинкою, кусень швайцарского сира, або хлїб і яку вуджену рибку. Але в Каїрі таки найлїпше пити.

острова. Коли Наполеон I позволив знову держати невільників і навіть торгувати невільниками, прийшло на Мартиніцї знову до проливу крови, а в 1809 р. Анґлійцї взяли знову сей остров. По мировім договорі в Парижи 1814, вернули его назад Французам, але за кілька місяців забрали знову, і аж в 1816 р. уступили ся остаточно з Мартиніки. Від сеї пори лишилась Мартиніка аж до нинішного дня в посїданю Франциї.

В 1822 настала була на Мартиніцї велика ворохобня невільників. В ночи з дня 13 на 14 жовтня підняло ся 80.000 невільників против 10.000 білих і 11.000 мулятів, поубивано множество кольоністів, спалено їх доми і будинки, понищено плянтациї, словом зроблено страшну різню. Французам удало ся здушити ворохобню а невільництво знесено на Мартиніцї аж в 1848, але то стало ся так борзо і безпосередно, що з того прийшло знов до великої економічної кризи.

Первістними жителями Мартиніки, як і взагалї Антильских островів, було індияньске племя, зване Каріби або Каніби. Від них пішла й назва моря „Караїбске". Було то племя дике, котре, здаєсь, більше на жертву богам убивало людий і споживало їх тїла, були то людоїди або „канібалї". Правдиві Каріби, або Караїби, остали ся ще лиш на островах Мартиніка, Домініка і сьв. Вінкентий, і то лиш в дуже малій скількости. Кажуть, що підчас послїдної катастрофи на Мартиніцї они там таки вже зовсїм вигинули. Коли Европейцї осїли на островах, зачали спроваджувати туди муринів з Африки, а з тих і з білих людий поробили ся мішанцї, звані мулятами. Коли ще мурини і муляти були невільниками, а земля була подїлена на великі посїлости, були панами властителї тих посїлостий, білї люди. Коли же знесено невільництво і мурини та муляти стали вільними людьми, та прийшли до добробиту і богатства, відносини змінили ся; з давних невільників поробили ся пани і обі раси, біла і чорна, перемішали ся дуже значно з собою, так, що правдивих білих, чистої раси єсть напр. на Мартиніцї дуже мало. Найбільших єсть креолів, або давних потомків білої раси, та і ті суть вже значно перемішані. Відносини ще більше змінили ся, коли теперішне правительство француске признало жителям Мартиніки загальне право голосованя і вибір послів до француского парляменту.

А тепер послухаймо, що розповідає про Мартиніку німецкий подорожник Дофляйн, котрий послїдний описав сей остров перед катастрофою.

Подорож моя — каже Дофляйн — завела мене скорою їздою через щасливий океан до прекрасних малих Антиллїв. Нові краї, які виринали перед моїми очима, окружав для мене той сам чар, той сам блеск надії, як і для тих відкрителїв, що сподївали ся знайти в них нову Індию зі скарбами, новий рай на земли. Они показували менї нараз все то разом, що для слїдителя природи в наших часах єсть сьвітом найбільших і найподнїйших вражінь: праліси горячих країв, коралеві підводні лави, невидані зьвірята і ростини на земли і в мори, вульканічні утвори, а в тих нових формах краєвидів, нових людий і нові звичаї.

Тим всїм відзначає ся передовсїм француский остров **Мартиніка** і то спонукало мене задержати ся там довший час. Остров сей лежить по серединї межи обома ґрупами малих Антиллїв, котрі називаємо островами перед вітром (сьв. Лукія, сьв. Вінкентий, Ґренада) і за вітром (Домініка, Ґвадлюп і др.). Не однакове положенє обох тих громад островів до вітрів пасатових не єсть без впливу на їх підсонє. Але найбільшого значіня для природи краю єсть прикмета земли і висота гір.

Після того, як повстали малі Антиллї, можна би їх подїлити на дві громади: на острови вульканічного походженя і острови з коралевих лав, котрі мов би виросли з того, що їх поробили зьвірятка, котрі творять коралї. Сї послїдні острови підняли ся лиш мало понад море, а вульканічні Антиллї доходять в своїх найбільших вершках до дуже значної висоти. На островах під вітром бувають вершки гір досить часто около 1500 метрів високі. А що тоті гори піднимають ся безпосередно понад морем до тої висоти, то представляють очам величавий, а своїми вульканічними формами, заразом і дуже живописний вид.

Але ті гори суть для краю заразом і невичерпаним жерелом богатства: они суть для него збирачами хмар, на їх вижинах слизить вічно дощ, котрий нераз розходить ся на цїлий острові і пускає по нїм лїсистими ярами рвучі бистриції та ріки. Бо маси воздуха, що, гнані постійними вітрами, переходять через горячий океан, доходять до караїбского моря повні вохкости; через розпалену площу на остров перелїтають они без перешкоди, але холоднїйші спади високих гір забирають їм їх запас водної пари і в видї хмар та зливних дощів задержують їх для острова, яко велику благодать.

Француска кольонїя Мартиніка єсть типовим островом горячих країв і повним краси.

— **Просьба.** Просить ся о подане місця перебуваня або смерти Станислава Ольшевского, бувшого огородника в ц. і к. замку в Інсбруці, котрий прибув до краю в січни с. р. За лютий ще побрав свою емеритуру з почти Камінка—Лишник коло Рави і до тепер пропав без всякої вісти. Росту середного, брунет з бородою іспанкою, убраний в брунатний капелюх, ясно брунатну маринарку і таку камизельку, чорні сподні і таку нагортку і в чоботи з холявами. Подаючий вістку Зарядови школи в Баворові, п. в місци, учинить велику прислугу старій матери Ольшевского.

Штука, наука і лїтература.

— **Ратунок від огню по селах.** Під таким заголовком видало тов. „Сокіл“ у Львові окрему книжочку з гарною ілюстрацією, з котрої вже на перший погляд ока видко, як треба брати ся до роботи при гашеню огню. і продає єї по 30 с. (15 кр.) Читальням і урядам громадским при закупні 10 примірників 25 прц. опусту. Кому добро громади лежить на серци, той повинен старати ся о основане в нїй сторожи пожарної а до того допоможе єму як раз отся книжочка, котру повинен собі купити також і кождий пожарник та учити ся з неї.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: Gazeta Lwowska оголошує публичне розписане достави материялів деревляних, котрих буде потребувати ц. к. Дирекция зелїзниць державних у Львові на рік 1902. Дотичні оферти, споряджені на приписаних блянкетах, мають бути внесені найпізнїйше до дня 10-го вересня с. р. до години 12-ої в полудне до згаданої ц. к. Дирекциї у Львові. Близші условя сеї достави суть подані в Gazet-ї Lwowsk-ій з дня 15-го серпня с. р., котрі можна також переглянути або одержати в відділі III і IV ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ішль 11 серпня. Цїсар прибув тут вчера вечером в повороті з польованя в Радмер.

Берлин 11 серпня. Надійшли сюди вісти о розширеню ворохобнї в Ганав.

Будієвичі 11 серпня. В многих околицях полудневих Чех упали гради і наробили великі шкоди.

Петербург 11 серпня. Урядово доносять, що в Манджурії і російскій Азиї всхідній від часу вибуху холери занедужало 1572 осіб, з чого 985 померло.

Петербург 11 серпня. „Новое Время“ доносить з Владивостока, що в містах і портах полудневої Кореї вибухла холера.

Анжер (у Франциї) 11 серпня. Двох сьвященників засуджено на вязницю за нарушене урядових печаток на закритих конґреґацийних школах.

Надіслане.

— **Движиму азбуку**, або прилад до образового представленя початкової науки читаня і писаня, видану через п. Гр. Блїя до ужитку в школах народних набути можна в краєвій витвірчо-гандлевій Спілцї приборів шкільних у Львові, ул. Паньска ч. 21 по знижeній цїні 8 К за комплет.

Оповіщене

Повідомляє ся Р. Т. Всеч. Духовеньство, що Міский музей у Львові купує і дає найвисші цїни за старі ризи церковні, капи, дальматики, як також всяку церковну утвар.

Дирекция промислового музея.

Коли пливучи від сторони острова сьв. Лукії через темно сине карайбске море допливаємо до Мартиніки, то вершки єї гір сповиті хмарами представляють ся очам в такім роздїленю, що здає ся, як би они належали до двох островів, з котрих один відділений від другого вузким каналом і лежить ніби трохи дальше на північ. А то здає ся так для того, що остров в однім місци, там, де єсть залив під містом Фор де Франс єсть вузший. Аже в глубині того заливу єсть широка рівнина і до тої припирає пасмо гір, що сполучає північну масу гір з полудневою. Вже здалека видко, що гори ті аж до самих вершків вкриті лїсами; понад зелену площу лїсів видко вистаючі поодинокі величезні дерева, що пускають широку тїнь і суть впадаючою ознакою пралїсів в теплих краях.

Анґлійский корабель, на котрім я їхав, не заплив до порту Фор де Франс, що лиш називає ся столицею острова, лиш поплив дальше на північ, щоби станути під далеко більшим і більше торговельним містом Сен Пєр. Моїм очам представив ся надсподїване чудовий краєвид. Понад широким заливом з плоским, далеко витягненим побережем піднимають ся ріжновиді горби і високі гори. Межи тами сторчить особливо на півночи і на полудни по одним пишнім вульканічнім стіжку, довкола котрих пасатові вітри спустили сьвітячий вінець хмар. Ціла охрестність єсть незвичайно богата в форми, подібно як та, що коло неапольского заливу, коло Капрі і сорентиньского півострова в Італії. Але лиш на долинї, на побережу, де море бє об береги, видко деде голі спади; впрочім навіть найбільше стрімкі з'убіча суть вкриті дуже буйною ростинностю. Мимо того великі черти цілої охрестности виглядають уривисто і стрімко, лиш в поменших чертах видко всюди якусь лагідність і мягкість, всюди земля вкрита мов би зеленими мягонькими коврами, з під котрих тут і там пробивають ся шпилясті трахітові скали. Зелена краска над цілим островом має якийсь своєрідний тон, не видко тої сьвіжої зеленини як в наших північних краях; здає ся, як би до тої зеленої краски була домішана ще й синя.

Лиш поволи спускались мої очи на тоті горби на котрих розложило ся місто. Оно було чисте і пишне а красні доми, катедра зі своїми білими вежами а передовсім многі високі комини здавались бути доказом, що тут добробить і велика рухливість. Пальми і банани, що піднимали ся помежи будинками, надавали цілому образови якоїсь чужестороної повабности. Порт був повен вітрилових суден всіляких народностий, а коли я глянув в долину, на море довкола нашого корабля, побачив я сотки малих лодок довкола него, на котрих голі мурини всілякої відтіни краски тїла серед страшеного крику обіцювали ся до послуги, продавали всіляку всячину або готові були за киненим грошем скакати у воду. Впало мені в око, що тут на Мартиниці далеко більше справдешних муринів і мішанців темної краски тїла, як н. пр. на островах Барбадос або сьв. Тома. Більша часть з них люди добре живлені, здоровенні і пропорціонально збудовані, зручні в рухах, дуже жваві і веселі.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1. мая 1902 після середно-европ. год

посп.	особ.	Зі Львова
відходить		
		День
	6·25	До Станиславова, Підвисокого, Потутор
	6·35	„ Лавочного, Мукача, Борислава
	6·30	„ Підволочиск, Одеси, Козови
	6·30	„ Підволочиск з Підзамча
8·30		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	8·40	„ „ Відня, Хирова, Стружа
	9·00	„ Сколього, Лавочного від 1/7 до 15/9
	9·15	„ Янова
	9·25	„ Підволочиск з гол. двірця
	10·35	„ Іцкан, Сокова, Берґомету
	10·20	„ Белзця, Рави, Любачева
	11·25	„ Янова від 1/7 до 15/9 в неділї і сьвята
1·55		„ Підволочиск з гол. двірця
2·08		„ „ „ Підзамча
	2·15	„ Брухович від 1/5 до 10/9 в неділї і сьвята
2·40		„ Іцкан, Гусятина, Керешмезе
2·55		„ Кракова, Відня, Хабівки
	3·05	„ Стрия, Сколього лиш від 1/5 до 30/9.
	3·15	„ Янова від 1/5 до 15/5.
	3·20	„ Зимноводи від 15/5 до 15/9.
	3·26	„ Брухович „ „ „ „
	3·30	„ Ярослава
		Ніч
12·45	4·15	До Кракова, Відня, Берлина
2·51		„ Іцкан, Констанциї, Букарешту
	8·16	„ Брухович від 1/5 до 10/9.
	6·25	„ Іцкан, Радовець, Кімполюнґа
	6·20	„ Кракова, Відня, Берна, Влоцлава з Орлова від 15/5 до 15/9.
	6·50	„ Янова від 1/5 до 15/9 в будні дни
	6·35	„ Лавочного Мукача Хирова
	7.25	„ Сокаля, Рави рускої
	7·10	„ Тернополя з гол. двірця
	7·33	„ „ „ Підзамча
	10·05	„ Янова від 1/5 до 15/9 в неділї і сьвята
	10·30	„ Іцкан, Гусятина, Радовець
	11·—	„ Кракова, Відня, Івонича
	11·10	„ Підволочиск, Бродів з гол. двірця
	11·23	„ „ Грималова з Підзамча

посп.	особ.	До Львова
приходить		
		День
	6·10	З Кракова
	6·20	„ Черновець, Іцкан, Станиславова
	6·50	„ Брухович від 1/5 до 10/9
	7·10	„ Зимноводи „ „ „ „
	7·45	„ Янова (головний дворець)
	8·10	„ Лавочного „ „
	8·00	„ Тернополя на Підзамче
	7·40	„ „ „ гол. дворець
	8·15	„ Сокаля, Рави рускої
	8·50	„ Кракова, Відня, Орлова
	10·25	„ Ярослава, Любачева
	11·55	„ Іцкан, Черновець, Станиславова
	1·23	„ Янова на гол. дворець
1·35		„ Кракова, Відня
1·45		„ Іцкан, Станиславова
2·20		„ Підволочиск на Підзамче
	4·40	„ Стрия, Самбора, Борислава
2·35		„ Підволочиск на гол. дворець
	5·10	„ „ „ Підзамче
	5·35	„ „ „ гол. дворець
	6·00	„ Сокаля
	5·50	„ Кракова
5·40		„ Чернівців
	3·14	„ Брухович
		Ніч
	12·05	З Сколього, Калуша, Борислава
12·15		„ Черновець, Букарешту
2·31		„ Кракова, Відня, Орлова
	3·12	„ Підволочиск на Підзамче
	3·35	„ „ „ гол. дворець
	6·20	„ Іцкан, Підвисокого, Козови
	10.03	„ Янова від 1/5 до 31/5 і від 16/9 до 30/9 що дня, а від 1/6 до 15/9 в неділю і сьвята
	7·04	„ Брухович від 1/5 до 30/6 і від 16/9 до 10/6.
	8·50	„ Брухович від 1/7 до 15/9 що дня
8·40		„ Кракова, Відня, Любачева
	9·30	„ Янова від 1/6 до 15/9.
	9·50	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока
	9·20	„ Іцкан, Козови, Підвисокого
	10·20	„ Підволочиск, Бродів, Копичинець
	10·38	„ „ на гол. дворець
	10·50	„ Лавочного. Хирова, Пешту

ЗАМІТКА. Пора нічна числить ся від **6-ої** години вечером до **5-ої** години **59** мінут рано. Час середно-европейский ріжнить ся від львівского о 36 мінут. В містї видають білети їзди: Звичайні білети аґенция часописий Ст. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7-ої рано до 8-ої вечером, а білети звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52) в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

Цінник зелізних знарядів торговлі Александра Копача в Струтині вижнім почта Долина ад Стрий.

Коси із англійскої твердої стали, подвійного гарту, знаменниті, з тонким полотном, дуже легкі, добре косять гірску траву. Кто замовить 5 кільоґрамів кіс, получить даром одну косу і один камінь до остреня. Родимці! Косіть моїми косами, то найлучші в сьвіті; косячи ними, заошадите і труд і здоровля. Не дайтесь обдуряти жидам і їх аґентам: 50 жидівских кос не стоїть одної англійскої!

Довгота кос в центиметрах:

65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку з каменем;							
К. 2·10,	2·20,	2·30,	2·40,	2·60,	2·80,	3·00.	3·20
на пяти-кільову посилку іде штук							
16	15	14	13	13	13	12	12

Озубренні серпи із англійскої стали, дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути їх в руках, Кто замовить 20 штук, получить 2 даром. Ціна за один серп 60 гел. — **Анґлійскі бритви** з тонким полотном із найлучшої стали. За 35 мінут можна обголити з 30 найтвердійших бород. Одна бритва по 3 і 4 корони Бельґійскі камені до бритв по 1 кор. і по 3 кор. **Мотики** (сапи) до бараболь, кукурузи і всякої ярини, із найтвердійшої англійскої стали, не загинають ся навіть в найтвердійшій земли штука 1 К. **Брусики до остреня кос** по 50 гел. — Маю также на складі **кишеневі дуже добрі годинники Роскопфи,** такі, яких употребляють на жел. дорогах і продаю їх по 20 кор. а ґваранцию даю на 10 літ. — Продаю также **Рускій лен „із Парнави“.** Він виростае на 140 цм., удае ся на кождім ґрунті по конюшині, по коноплях і на житних стернях. Можна его мочити або стелити. Дае прядиво біле як бавовна. Літра насіння коштуе 40 гел. Менше від пять кільоґр. не висилае ся На 5 кільо іде 9 літрів.

На всяке замовлене треба присдати 2 К задатку, бо иначе не вишле ся. Найлучше посылати гроші переказами і на них замовляти, щоби не тратити грошей на письма і карти. Адрес **Александер Копач в Струтині вижнім, почта Долина коло Стрия в Галичині.**

ОБРАЗИ СЬВЯТИХ

Важне для родин і шкіл!

Вечеря Господня *Леонарда да Вінчі* рит. на міди величини 44×80 цм. . . . 12 зр.

Сикстиньска Мадонна *Рафаеля* величини 41×31 цм. . . . . 4 зр.

Непорочне початие *Мурілля* величини 42×32 цм. . . . . . . 4 зр.

Христос при кирници з Самаританкою *Караччього* величини 37½×63 цм. . . 4 зр.

Ессе Номо *Ґвіда Рені* вел. 49×39 цм. . . 5 зр.

Христос несучий хрест *Рафаеля* величини 52×36 цм. . . . . 4 зр.

Всі ті образи (штихи) наведених славних малярів нові, надають ся дуже добре до шкіл і суть о 50% дешевші як в торговлях образами. Висилають ся лише за посліплатою вже офранковані. Замовляти **у М. Кучабіньского** Львів, ул. Чарнецкого

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) до „Газети Львівскої“, „Народної Часописи“ і всїх иних часописий приймае виключно лиш ново отворена „Агенция дневників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Агенция ся приймае також пренумерату на всї дневники краеві і заграничні.

Дуже величавий

образ комнатний

представляючий

„ПРИЧАСТЄ“

мальований артистом Єзерским в природних красках.

Величина образа 55×65 цтм. Ціна образа **6 корон** разом з почтовою пересилкою.

Набути можна у

Антона Хойнацкого

Львів, ул. Руска ч. 3.

„NEKTAR“

Головний склад у Відни, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлї і складів чаю

Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставці Австро-Угорщини. Доставці Двора царско-російского
Надворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвеґії, Бельґії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892, Grand prix в р. 1900, найвисша відзнака на загальних виставах в Парижи	Grand prix найвисша відзнака на виставі в Антверпії 1894 р.	Золотий медаль найвисша відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Цінник.

Ціни в коронах за одну коробку російскої ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Вага чайчя в фунт. вєс.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейльону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·30	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковане безплатно.

Аґенция дневників Ст. Соколовского Львів, Пасаж Гавсмана ч. 9, — приймае пренумерату і оголошеня до всїх дневників краевих і заграничних. В тій агенциї находять ся також головний склад і експедиция „Варшавского Тиждневника ілюстрованого“. До „Народної Часописи“ і „Газети Львівскої“ може приймати оголошеня виключно лиш та агенция.

„FOTOGRAFISCHE MITTHEILUNGEN“

одинока богато ілюстрована часопись для аматорів фотоґрафії, виходить два рази на місяць. Передплата чвертьрічно (6 зошитів) 3 марки 75 фенн. Передплату можна пересилати в австрийских листових марках. Адреса: Verlagsbuchhandlung Gust. Schmidt Berlin W. 35 Lützowstrasse 27.

СТЕЛЛЯ

найновійший інструмент сальоновий швайцарский, самограй, ноти металеві без гачиків в ріжних величинах. Продае **Соболевский** годинникар у Львові, площа Марийска (гетель францускій).

З друкарні В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).